

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-
bodjenja 3. szám, (Wagner palota). Telefonszám
21-37, éjjeli 24-88. Szigony cím: Délbácska, Novisad
Póstatakarékpénztári csekk száma Zagreb: 46.692

NOVISAD, 1927. SZEPTEMBER 18.

VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din;
fél évre 240 din, és egész évre 480 dinár. Egyesszám
ára hétköznap 150 dinár, vasárnaponként 200 dinár.
Külföldre előfizetési díj egy hónapra 50 dinár.

Köszönet

Köszönettel tartozunk a noviszádi kerület azon magyar választóinak, akik minden előzetes megfélemlítés, minden megkötés és a választások után várható minden erőszak ellenére is rendületlenül kitartottak a Magyar Párt mellett. Elsősorban Bácskogradisták, Srbo-bran és Novisad magyar választóit illeti meg ez a köszönet. Bácskogradisták és Srbo-bran már a választás előtt eldövezték árnyékát, a választás után mutatkozó erőszak. A két község magyarsága azonban tudta kötelességét, tudta, hogy sehol máshol keresni valójára nincs csak a Magyar Pártban. Ebben a két községben a magyarok csak a Magyar Pártra szavaztak. Becsületesen és férfiasan viselkedtek Novisad magyar népe is. Mi mindig tudtuk, hogy városunk magyarsága annyira fegyelmezett és öntudatos, hogy tudni fogja kötelességét. Ezért ért el a Magyar Párt olyan szép eredményt Noviszadon. Hiszen a magyar választóknak csak negyede 1100 választó volt benn a névjegyzékben és ezek közül 966 le-szavazott a Magyar Pártra. Novisad, Srbo-bran és Bácskogradisták magyarjairól kell példát venni az ország minden magyarjának. Ennyire öntudatos, bátor és becsületes magyarokra van szükségünk és csak akkor érhetünk el valamilyen eredményt népünk érdekében. Becsületesen tartotta magát a sajkászok-ségek maroknyi magyarsága is, amely kitartott a Magyar Párt mellett. Hálával tartozunk petrovoszlói testvéreink közül azoknak, akik minden nyomás és minden hazug ígéret dacára kitartottak magyarságuk mellett, éppen úgy, mint Rumenka és Pasicevó magyar szavazói is.

Nem akarunk most szólni azokról, akik megtántorodtak becsületükben és hátbatámadták a Magyar Pártot. Nem akarunk szólni Temerin és Becse azon magyarjairól, akik magyar becsületükön olyan súlyos foltot ejtettek. Ezek előbb-utóbb maguk is rá fognak jönni arra, hogy helytelen uton jártak és vissza fognak térni anyapártjukhoz, a Magyar Párthoz.

A vasárnap lezajlott nemzetgyűlési választás megmutatta, hogy milyen hatalmas erőt képvisel Novisadon a Magyar Párt. Minden magyar felekezeti, társadalmi és osztálykülönbség nélkül tudta kötelességét és leszavazott a Magyar Pártra. Ez a körülmény a november 6-án megtartandó törvényhatósági bizottsági választásokra is nagy hatással lesz. Novisad magyarsága most már képviseletet fog nyerni a torony alatt, — igaz egyelőre még nem annyit, amennyi számarányánál fogva megilleti, mert még mindig nincs a magyar nép nagyobb részének választójoga, — de azért mégis lesz 15—16 magyar törvényhatósági bizottsági tag. Ezek a noviszádi magyarság érdekeit fogják képviselni, még pedig határozottan. A Magyar Párt még nem döntött, hogyan vesz részt a törvényhatósági bizottsági választáson, de akárhogy is fog résztvenni, csak olyan embereket fog oda beküldeni, akik társadalmi és osztálykülönbség nélkül fogják ott képviselni Novisad magyar népét.

Bizonyosra vesszük, hogy a törvényhatósági bizottság november 6-ai választásán Novi-

szád magyar népe ismét egységesen és zárt sorokban fog felvonulni és leszavazni a Magyar Pártra. Ebben a biztos tudatban mondunk

megegyszer köszönetet Novisad és a noviszád kerület magyar népének. Testvéri üdvözléssel a noviszádi Magyar Párt

A miniszterelnök bizik a kormány erejében

Vukicsevics miniszterelnök királyi kihallgatáson jelent meg Uj külpolitikai kombinációk a genfi értekezlet nyomán

Beogradból jelentik: Teljes erővel folynak a tárgyalások, a különféle irányzatok, elhelyezkedéséről az általános politikai relációban. Szükség van a tárgyalásokra, mert ebben a pillanatban teljesen nyitott kérdés, miképpen alakul ki a szkupstina két nagy pártja: a kormánypárt és az ellenzék.

Szinte filmpergésre emlékeztető gyorsasággal folynak a tanácskozások a politikai pártvezérek között és nem ritkaság, hogy felnap leforgásán belül három-négy féle kombináció kerül felszínre, a parlamenti erőelosztás tekintetében.

A tárgyalások fonalai, Vukicsevics miniszterelnök kezébe futnak össze. Tegnap már a kora délutáni órákban hosszasan tárgyalt Koroseccel, majd Marinkovics külügyminiszterrel, utána kihallgatáson jelent meg Alekszandar királynál.

A tárgyalásokról és a királyi kihallgatásról, a miniszterelnök nem volt hajlandó nyilatkozni. A sajtó képviselői előtt csupán annyit mondott, hogy a kormány helyzete szilárd. Arra a kérdésre, hogy mi a legközelebbi jövő programja, a miniszterelnök mosolyogva jegyezte meg, hogy a legközelebbi napok programját, a politikai tárgyalások töltik ki.

A nagy vehemenciával folytatott belpolitikai tárgyalások közben, az országot érdeklő külpolitikai kérdések felé is élénk figyelem fordul. A legaktuálisabb probléma még mindig a Népszövetség mostani ülézése és a kisantant külügyminiszterek értekezlete nyomán, a világsajtóban uralkodóvá vált felfogás.

A Népszövetség ülésén Genfben időző diplomaták körében élénk megbeszélés tárgyát képezi Marinkovics külügyminiszternek a kisantant külügyminiszterei legutóbbi konferenciáján tanúsított magatartása és annak az általános európai politika szempontjából is igen nagy fontosságot tulajdonítanak.

A genfi kisantant konferencián — mint ismeretes — Benes dr. azt javasolta, hogy a kisantant kezdeményezzen Rothermere ellen magyaranyu és általános akciót. Titulescu román külügyminiszter nem zárkózott el Benes agresszív tervét elől, ámbár szintén hangozta-

tott néhány kifogást. Csak bizonyos feltételek mellett volt hajlandó csatlakozni ahhoz az akcióhoz, mely „egyszersmindenkorra véget vetett volna Középeurópában a trianoni béke ellen izgató Rothermere akciónak”. — Ellenben Marinkovics külügyminiszter teljes energiával és a leghatározottabban tiltakozott a Rothermere ellen indítandó akció ellen. Szerinte Rothermere személyének nincs meg az a jelentősége, amely az ilyen „batalmas és döntő államakció” szükségessé tenné. Ezenkívül — a ez volt főérve — a Rothermere elleni demars „számos befolyásos angol fórumot” megsértene, ami ártalmas volna a kisantant nézve. — Marinkovics ellenállása következtében a kisantant akciója végleg abbamaradt.

Az egész, ami ebből a fontos tanácskozásból napfényre került, egy apró kommuniké volt, amely általános kifejezésekkel „elítéli bizonyos köröknek békeellenes működését”. A kommuniké szerint „ezek a körök kihasználják egyes államoknak a békeszerződésekkel szemben támadt elégedetlenségét, hogy a zavarosban halásszanak”. — Ezt a kommunikét már szombaton este bocsátották ki, de népszövetségi körökben senki sem vett tudomást róla.

Diplomáciai körök véleménye szerint ennek az incidensnek messzesemenő következményei lehetnek s már most is megerősíti azt a hetek óta egyre erőteljesebben terjedő hírt, hogy Magyarország és Jugoszlávia között az utóbbi időkben számottevő politikai közeledés történt. E kombinációt Marinkovics legutóbbi interjúja is igazolja, valamint az a körülmény, hogy a Vukicsevics-kormány jóindulattal bánik a jugoszláviai magyar kisebbséggel. Mint ismeretes, Jugoszlávia Olaszországgal is a meg egyezés útjára került — a szeptember 20-án kezdődő magyar—jugoszláv tárgyalással párhuzamosan jugoszláv—olasz tárgyalások is kezdődnek, melyek már elő vannak készítve — úgy, hogy közelfekvő az a feltevés, hogy Jugoszlávia hozzáadomul a magyar—olasz érdekcsoporthoz s Anglia vezetése alatt ugyanazt a középeurópai politikát folytatja, mint Magyarország és Olaszország.

Galambtojás nagyságu jég pusztított tegnap Novisad környékén és a csenei szállásokon

Óriási pusztításokat végzett a jégeső

Tegnap délután fél 2 óra felé fekete viharfelhők gyülekeztek a város fölött. A nagy hőséget csakhamar hatalmas szélorkán váltotta fel, amelyet rövidesen felhőszakadás követett. Az uccák néhány pillanat múlva sártengerré változtak s a rengeteg vízmennyiség ezuttal sem találtak lefolyást, hanem az uttesten rekedtek meg.

Novisad környékén ugyanakkor borzalmas jégeső pusztított, mely teljesen tönkrevverte

a szántóföldeket. Kiszácon elpusztult a kukorica s a cseneji szállásokon a galambtojás nagyságu jégeső bevverte az elemi iskola összes ablakait. A jégeső a szállókban is óriási károkat okozott.

Novisad környékén mindenütt pusztított a jégeső s tönkrevverte a veteményeseket is. Csurog környékén nagy vihar volt, amely kidöntötte a telefon pónákat.

Felhívás a szerémségi magyarokhoz

A közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében magyar iskolához jutnak a Szerémség magyarlakta községei

A Szerémség magyarlakta községeiben eddig csak ott volt magyar nyelvű oktatás a háború óta, ahol megmaradtak a magyar református egyházi iskolák, mint Kórógyon, Harasztiban, az Oziljek melletti (szlavoniai) Magyarréfaluban stb. Szentlászlón a múlt évben átadták a magyar református egyházi iskolát az államnak, a maradéki magyar református egyházi iskolát pedig 1922-ben rendelettel megszüntették — azzal a megokolással, hogy tanítójának nincs horvát képesítése. Megígérte a hatóság, hogy ha államvizsgát sikerrel végzett tanítót kapnak, a maradéki református egyházi iskola azonnal visszakapja tanítási jogát.

Ez az ígélet azonban folytonos kérvényezésre sem vált valóra, pedig hamarosan lelt a maradékiaknak államvizsgát sikeresen végzett magyar református tanítójuk. A Julián-egyesület magyar anyanyelvű kitűnő iskoláit mindenütt teljesen szerb horvát tannyelvű iskolákká tették, teljesen számzárva belőle a magyar anyanyelvet. A kórógykörtényeki szinmagyar református községek kivételével így a vegyes vallású és katolikus magyar községek teljesen magyar tanítás nélkül maradtak mind a mai napig, pedig némely községben kétszerre többen vannak a magyarok összes más népeknél. Ilyen községek pl. Maradék, Satrinci, Nikinci, sok magyar lakos van ezeken kívül Irigben, Hitkovcin, Beskán, meg több alsó-szerémi községben. E községek magyar családjai igen népesek, sok gyermekük van.

Maradékon a százon felüli ismétlőiskoláson kívül, az 1927—28 tanévben a 249 elemi iskolás gyermek közül 141 a magyar és 108 a más (szerb) anyanyelvű. A minisztériumhoz beadott hivatalos kimutatás szerint is, tehát félénel több a magyar.

Ezek a szerémi községek most, az 1927—1928 tanévre megkapják a magyar anyanyelven oktatást az állami elemi iskolákban a következő rendelet alapján:

O. N. broj 72.034—III.

A szerémi oblaszt főispánjának

Vukovár

Hogy a más nemzetiségű és nyelvű tanulóknak, leányoknak megadassék a saját anyanyelvükön való elemi oktatás lehetősége,

Átkeresztelik és új neveket látják el a noviszádi uccákat

A névtelen uccák is nevet kaptak

A „Délbácska“ ismételten foglalkozott a noviszádi névtelen uccák mostoha sorsával. A nagy mértékben megindult építkezés folytán rövid időközökben számos új ucca nyílt meg, de a város minden alkalommal megfellebbezett az uccák elnevezéséről s így azután az a furcsa helyzet állott elő, hogy a noviszádi polgárok sohasem tudták, milyen uccában laknak. Nagy hátránnyal volt ez a postal levélforgalomban is, de nagy mértékben nehezítette meg az uccák névtelensége az orvosok munkáját is.

A városi tanács végre hosszú halogatás után megejtette az uccák elkeresztelését s a legutóbbi városi közgyűlés egyhangúlag járult hozzá az új elnevezésekhez, amelyeket egyébként jóváhagyás végett a belügyminisztériumhoz terjesztettek fel.

Az uccák új elnevezése a következő: A Temerin ut végén levő telep a „Vidovdaniszko naselje“ nevet kapta, a telepen levő uccák pedig Dobrotvora Jovana Marija Trandafil, Luka Milankovics és Mária Petrovics ucca lett.

Az uszpenszka temető körül uccák a következő neveket kaptak: Gyenerala Petra Bige, Goszpodara Jovana Obrenovicsa, Mucsenika Antona Zagorice, Dobrotvora Gyorgya Nedeljkoja és Vasza Pusibrka ucca. Az orosz temetőnél levő uccák: Prote Jovana Hranilovicsa és Zaharije Orfellina ucca.

Az ártézi fürdőtől a Duna felé és a zaidó temető körül uccák elnevezése a következő: Vojvoda Szilpe Knicsanina, General Gyorgye Sztratimirovicsa, Arsze Pajevicsa, Vasza Jova-

az SHS Királyság Alkotmánya 16. csl. 4. tételének megfelelően, a Közoktatásügyi Miniszter ur 1925. évi VI. hó 18. án kelt O. N. broj 32.580. számú határozatával elrendelte:

1. Hogy minden köz elemi iskolában a tanítási nyelv legyen az állami.

2. Ha valamelyik osztályban 30-nál több más nemzetiségű tanuló van, nyitassanak azok számára párhuzamos osztályok, amelyekben az első négy évben a tanítás vezettessék be azok anyanyelvén, a nemzeti tantárgyak (földrajz, történelem és államnyelv) kivételével.

3. Ha egy osztályban 30-nál kevesebb, de az egész iskolában 30-nál több más nemzetiségű tanuló van, akkor lehet két vagy több osztályt kombinálni úgy, hogy egy különítményben (tanteremben) ne legyen több 50 tanuló. Oly esetben, ha a fenti feltétel nincs meg, a párhuzamos osztályok megszűnnek.

Ez a rendelet érvényes az 1925—26. iskolaév kezdetétől mindaddig, míg az elemi iskolákról szóló törvény nem írja elő másképpen.

Beograd, 1926. XI. 30.

A közoktatásügyi miniszter rendeletéből:

O. N. (elemi oktatási) főnök

Aláírás

Ezt a rendeletet a szerémi főispánság 12840 száma alatt kiadta Vukovárott 1926. XII. 11-én a főispán nevében Radovics közoktatási inspektor a vukovári szrez előjáróságának, az pedig 1926. XII. 22. én 17.465. szám alatt kiadta minden iskolának tudomásul vétel és életbeléptetés céljából jóváhagyva.

A múlt tanévben azonban a rendelet sehol sem hajtották végre. De az 1927—28. iskolai évben életbe kell léptetni. Mivel a szerémségi magyarságnak nincs külön lapja, hanem a Délbácska körébe tartoznak, mi hívjuk föl a szerémi magyarságot arra, hogy ahol harmincnél több magyar anyanyelvű tanulójuk van, törekedjenek, hogy e rendelet ebben az iskolai évben életbe lépjen s a magyar tanítás megkezdődjék.

Szerémben szerzett értesüléseink szerint, eddig a maradéki, satrincal és irigi magyarok jártak is már a minisztériumnál magyar tanításért ezen az alapon s azt meg is fogják kapni, mert meg kell kapniok.

nicsa, Vasza Jagazovicsa, Atanaszije Gereskog, Milosa Dimitrijevicsa, Gyorgya Szerljskog és Ize Vajicsa ucca.

A Futaki uttól, illetve az Adamovics uccától a Duna felé vezető uccák: Gyorgye Margarasevicsa, Todor Pavlovicsa és Tose Hadzicsa ucca.

A szubotical vasuti vonal mentén levő uccák: Sziljara Jovana Radovicsa és Emila Csakra ucca.

A Szremszka uccától a strandig vezető ut neve: Fruskogorszki put. A kisilmáni új vilák mentén levő ucca új elnevezése: Sztrazslovo.

A terménytőzsde előtti tér új elnevezése: Sztrassmayer tér.

A Dalmatinszka ucca nevet Ullca Sztepana Sztepanovicsa névre változtatták át.

A strand uttól a Ribnják irányában a Duna felé vezető ut elnevezése: Szavke Szuboticsa ucca.

A nagyilmánon levő uccák: Indusztrijiszka ucca, Davida Rackovicsa és Szolarszka ucca.

A Varadinszki prolaz új elnevezése: Baron Milosa Bajicsa ucca. A Kisfaludy ucca nevet Dimitrije Avramovics uccára változtatták át. A Paromlinszka ucca új elnevezése Szteve Sztevanicsa ucca, a Sijukina ucca új elnevezése Arsze Todorovicsa ucca, a Párisi tér Trg Mitropolit Sztratimirovicsa s a Nikola Teszla uccát Cetinjiszka uccára keresztelték át.

Erdemius magyarokról, akik áldásos munkáját fejtették ki a város érdekében, egyetlen egy uccát sem neveztek el.

A novifutogi önkéntes tűzoltó testület zászlószentelése

Vasárnap kezdődnek a nagyszabású ünnepségek

A novifutogi önkéntes tűzoltó testület ma vasárnap tartja zászlószentelési ünnepélyét, amelyre már a tegnapi nap folyamán számos vidéki küldöttség érkezett. Este 7 órakor fáklyásmenet volt Barth Klára zászlóanya lakása előtt, este pedig ismerkedési estélyt tartottak a Schaab vendéglőben, amely alkalommal a novifutogi dalárda műkedvelő gárdája szórakoztatta a nagyszabású közönséget. A mai ünnepségek sorozata a következő: Reggel 5 órakor a tűzoltózenekar riadója s a reggeli vonatokkal érkező vendégek fogadtatása.

Reggel 8 órakor a megjelent egyesületek és vendégek az egyesületi elnök által a községházán való üdvözlése és a vendégegyesületek zászlóinak feldiszipítése. Dél előtt fél 10 órakor a díszmenet Barth Klára zászlóanya lakása elé vonul, majd onnan a szentmisére indul, amelyet Fáth Ferenc noviszádi apátplébános fog celebrálni. A mise után következik az egyesületi zászló felzentelése, mely alkalommal az ünnepi beszédet Fáth Ferenc apátplébános tartja.

Délután fél 2 órakor diszebed 3 órakor az ünneplő tűzoltóegyesület díszgyakorlata, 4 órakor versenykuglizás és este nagyszabású táncmulatság.

A zászlószentelési ünnepélyre az ország összes önkéntes tűzoltóegyesületét bejelentették részvételüket.

Dr. OETKER féle
=BACKIN=
SÜTŐPORRAL SÜT!

A 104 receptet tartalmazó könyvet kívánatra ingyen és bérmentve megküldi:

Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

Kitűnően sikerült a noviszádi dalosegyletek tegnapi összejövetele

A noviszádi dalosegyletek tegnap este tartották összejövetelüket, az Iparos Ifjuság Skerlic-uccai helyiségekben.

Az összejövetelen nagyszabású jelentek meg a noviszádi dalosegyletek nemzetiségi külömbiség nélkül. A barátságos összejövetelen számos felkőszöntő hangzott el, amelyek a dal mindent átfogó ereje mellett tettek vallomást.

Az összejövetel a késő éjszakai órákig tartott és a résztvevők a legjobb hangulatban távoztak az ünnepségről.

Az összejövetelen résztvevő egyesületek általános lelkesedéssel elhatározták, hogy a noviszádi dalosegyletek barátságos együttműködését, a jövőben minden igyekezetükkel támogatni fogják. A dal noviszádi katonáinak ez a demonstratív állásfoglalása kezeséget jelent arra, hogy rövid időn belül Noviszád dalárdái az ország legjobbjai sorába emelkednek.

Olvassa a Délbácskát!

Többszintes új paloták, bérházak és villák épülnek Noviszádon

A házbérek mindenütt olcsóbbodtak — Most már több a lakás, mint a reflektáns

Megirtuk annakidején, hogy az építkezési kedv ismét nagy lendülettel megindult Noviszádon. A dunapart néhány évben belül teljesen kiépül s a város belsejében is egymásután nőnek ki a földből a 2-3 emeletes bérházak, magánházak és villák.

A Dunaparton most már a befejezéshez közeledik Bernhard Károly műépítész háromemeletes palotája. Közvetlenül mellette épít a közeljövőben Boksan Radivoj adóügyi tanácsnok. Ezután következik dr. Uzelac Sztankó kétemeletes szanatóriuma, dr. Markovics Giga kétemeletes bérháza, amelynek földszinti helyiségeiben egy hatalmas sörcsarnokot és üzlethelyiségeket rendeznek be. Ugyanitt van dr. Tapavica György noviszádi ügyvéd háztelke, amelyen a jövő tavasszal épül fel egy nagy bérház, valamint Bosnyakovic Szevén nyug. városi főszámvevő háztelke.

A parkkal szemben dr. Matanovics Sztanko épít bérpalotát.

A Limánon már teljesen elkészültek Révész Gyula igazgató, Brandecker kulai posztógyáros, Jackovszky táblalábíró, Mazalin tanár, Lácós Néné főmérnök és Pavlovics Ilja adóügyi háza.

A főútcában most végzik az utolsó simításokat öv. Teubner Jánosné gyönyörű palotáján s a Zrínyi utcában Rosenstock pancsevői kereskedő épít egy hatalmas kétemeletes

bérpalotát. A Magyar utcában Szlebold nagykereskedő pompás háza készül s ugyancsak a Magyar utcában épít fel székházát a „Deutsches Volksblatt“ kiadóvállalata azon a telken, amelyet a vállalat Mátics Dusánéól vásárolt meg.

Az iskola uccal szabad térségen, közvetlenül a postaigazgatóság mellett most épült fel Szavkov Lázár mérnök, az iparfelügyelőség vezetőjének gyönyörű egyemeletes háza, amely arhitektonikus kivitelével s szolid építkezésével a város legszebb házai közé sorozható. A házat egyébként Peikert Károly, az ismert noviszádi építőmester építette.

A város periferiáján és a Darányi telepen is megindult az építkezés s ennek a körülménynek tulajdonítható, hogy a lakásbérek mindenütt olcsóbbodtak. Most már az a helyzet állott elő, hogy több a lakás, mint a reflektáns s ha a nagyobb palotákban még mindig jelentékenyebb házbéreket kérnek az új háziurak, a kisebb házakban már meglehetősen olcsón lehet lakáshoz jutni.

Valószínű, hogy a város legközelebb eladja a Kraljica Marija utcában levő háztelkeit s akkor a város ezen részén is megindul az építkezés Remélhető egyébként, hogy a katonai kincstár feltölteti a tisztai otthon mellett levő háztelkeit, hogy az építkezés ezen az oldalon is megindulhasson.

A Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth világhírű mezőgazdasági gépgyár noviszádi fiókjának ünnepélyes megnyitása

A sajtóbemutatón megjelent Borota Braniszláv dr. polgármester, a gazdasági testületek, a város és a sajtó képviselői

A régi „Három Korona“ helyén, ahol valamikor Újvidék zalbongó élete koncentráldott s ahol legutóbb a politikai mozgalom küzdelmében a radikális párt és dobrovollások tartották szenvedélyes hangú megbeszéléseiket, ma egy világhírű mezőgazdasági gépgyár építette fel hatalmas telepét, amely szinte egyedülálló az egész országban. A régi, ócska épületeket teljesen átalakították, modernizálták s ahol valamikor lézengő ritterek, az idő zápfogától megrostált szegénylegények ültették fel tanyájukat, most a munka birodalma vette át a vezényszót. A Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth újpesti mezőgazdasági gépgyárának fiókja óriási méretű termelével, a legmodernebb igényeknek megfelelő irodahelyiségekkel, hatalmas raktárral szinte lenyűgözi a szemlélőt. A nagyteremben, amely állandó kiállításul szolgál, a traktorok, gőzekék, vetőgépek, szelektorok, szecskavágók, trágyaszórók, szőlőprések, nyersolaj, petroléum és szivógázmotorok, malomgépek és fogatosekék sorakoznak egymás mellett s a vidékről felkerült gazda alig győzi a modern technika vívmányainak megcsodálását.

A nagyszabású telepet, amelyet a gyár vezetősége óriási anyagi áldozatok árán rendezett be, tegnap délelőtt nyitották meg ünnepélyes keretek között. A megnyitáson megjelent Noviszádi gazdasági életnek minden számottevő tényezője, valamint a hatóságok képviselői, elsősorban Borota Braniszláv dr. polgármester, Sztakics Sztóján városi tanácsnok és Djakov Alekszandar rendőrkapitány, akik a város nevében üdvözlötték a vállalat vezetőjét.

A noviszádi termény és értéktudását Petrovics Brankó dr. főtitkár képviselte, a Loyd képviselőtében Tabakovics Dusán dr. jelent meg, továbbá a komlótermelők szövetségének

képviselőtében Matics Milorad igazgató, Gerich István elnök és Popovics-Pécsi Pavle, a Munkásbiztosítópénztár részéről Brkica Vojin igazgató, az „Agrária“ nevében Pfeiffer Ferenc elnök, az Agrárszövetkezetek képviselőtében Glavina Márion és Szurducski Ilja. A városi kibővített tanácsot Wágner István képviselte, a vállalat jogügy osztályát pedig dr. Kovács Bódog és dr. Mátics Misa. A sajtó részéről a következők jelentek: Tomán Sándor és Kottas Aladár (Délbácska) Mayor József és Csuka Zoltán (Bácsmezei Napló), Szekenderovics Paja (Obzor) Heller Miksa (Zagreber Morgenblatt), Matics Vojiszláv (Vreme), Gyorgyevics Dimitrije (Politika) és Sztanics Vlada (Pravda).

Az előkelő vendégsereget László Sándor kormányfőtanácsos, a gyár budapesti központjának vezérigazgatója, Elek Jenő a noviszádi fiók igazgatója és Waldmann Andor cégvezető üdvözlötték. A hatalmas kiállítási raktár megtekintése után László Sándor vezérigazgató kijelentette, hogy a gyár állandó mezőgazdasági gépkészítést rendez a Buza téren és a temerini uti oldalon levő hatalmas uccal helyiségben s mlután nagy súlyt fektet arra, hogy a terménydus Bácska gazdái és földmivelőit megismertesse a gépek kezelésével, ingyenes tanfolyamokat rendez az érdekeltek részére, amelyek szakmérnökök vezetése alatt állanak. Budapesten ezidőszert harminc tanfolyam működik közel 3000 résztvevővel s a tanfolyamok kitűnően beváltak.

A pompás gépek és berendezések megtekintése után a gyár vezetősége villásreggellyel vendégelte meg a megjelent előkelőségeket, akik a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak a pompás telepről, amely méreteiben messze felülmúlja a budapesti központ városi berendezését is.

Női zeneegyesület alakul Noviszádon.

Waldner Edith hegedűművész női felhívása Noviszádi zeneértő közönségéhez.

Waldner Edith hegedűművész női felhívást bocsátott közzé, amelyben egy női zeneegyesület megalakulására hívja fel Noviszádi zenebarátainak figyelmét.

— Noviszádi, valamint az egész Vajdaság zene-művészeti reputációja érdekében — mondja a felhívó — szükség van egy olyan zenei egyesületre, amely teljesen távol áll az édeskés szalon stílustól és a dilettantizmustól s egy olyan nemes célt szolgálna, amely a szó szoros értelmében megfelelne az egyesület kiemelt jelszavának: „L'art pour l'art“ (A művészet a művészetért).

Egy ilyen egyesület alakulásával Noviszádi zene-művészeti szempontból tagadhatatlanul sokat nyerne. Az egyesület nagy gondot fordítana a karénekre, szólóénekekre, hangszeres zenére, zongora szólóra (négy és többkezes) valamint a kamara zenére.

A megalakuló egyesület egyetlen felekezettnek sem fog mint egyházi énekkar szolgálni, mert tudvalevő, hogy Noviszádon az összes énekkarok majdnem kivétel nélkül egyházi énekkarok is, mindennek dacára azonban az egyesület azon lesz, hogy az egyházi zenelrodalmat különös gonddal ápolja.

Hogy a zene iránti szeretetet és érdeklődést minél szélesebb körben és minél fokozottabb mértékben átvesszék s annak élvezetéhez a társadalom minden osztálya hozzájuthasson, az egyesület kizárólag nyilvános ingyenes hangversenyeket fog rendezni.

Az énekkar tagjai, ugyszintén családtagjaik is, tetszés szerint részesülhetnek zeneoktatásban képzett zenepedagógusok által, csekély 120 dinár havi tandíjért és 140 dinárért középiskolai tanulók részére.

Az énekkar tisztán mint női korus ujdonságzamba megy városunk zenei életében s teljes bizalommal számíthatunk arra, hogy minden hangversenyünket a közönség nagyszabású zenei eseménnyé avatja. Az új női zeneegyesület karnagya Pastyán Svetolik, a kiváló noviszádi zenepedagógus, jelenlegi titkára pedig Waldner Edith hegedűművész.

Az idei hangversenyidőnyre az egyesület a legkitűnőbb belöldi és külföldi művészekkel lépett összeköttetésbe és mint hangversenyrendező iroda utmutatóul szolgál mindazon egyesületeknek, amelyek hangversenyeket rendezni kívánnak.

Mindazok, akik az egyesületbe belépni óhajtanak, forduljanak irásbelileg Waldner Edith hegedűművészhez, Gajeva ucca 8 vagy Pastyán Svetolik karnaghoz Laze Koszticsa ucca 32. A levélben megkeresésben megemlítendő a jelentkező neve, foglalkozása, lakóhelye, milyen énekhanggal bír, milyen hangszerhez ért s milyen tantárgyból kíván oktatást. Jelentkezések határideje: 1927. szeptember 25-ig. Az első összejövetel időpontjáról a tagokat külön-külön értesítjük.

Pokolgép robbant Gyevgyeliben

Beogradból jelentik: A görög-jugoszláv határon levő Gyevgyelli egyik szállodájában tegnap este pokolgép robbant fel. A szálloda pillanatok alatt lángborult és a bomba szerterepülő silánkjai hét embert többé-kevésbé súlyosan megsebesítettek. A tűz átterjedt a környező két szállóra is, amelyek éjjelkor még lángokban álltak. A merénylet minden valószínűség szerint, politikai bosszu műve.

— Aranyeres bajknál, bédugulás, repedés, kelés, végbélvérzés, gyakori vizelési inger, derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és szédülési roham eseteinél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata mindig kellemes megkönnyebbülést, sőt gyakran teljes gyógyulást eredményez. A belső bajok orvoslás az igen enyhe Ferenc József vizet sokszor mindennapi használata reggel és este egy-egy fél pohányi mennyiségben rendelik

Óriási siker az APOLLO-ban. Tolstoj Leo 10 felvonásos nagy műve

FELTÁMADÁS

Még csak ma!

Milyen lesz a világ 1950-ben?

A világ halad. A XX. század beköszönése óta az életkörülmények annyira megváltoztak, hogy a 80-90-es esztendőkre való visszaemlékezés a legtöbb emberben azt a csodálkozást váltja ki, milyen különös, hogy akkor nem érezték szükségét az emberek azoknak az eszközöknek és módszereknek, amelyeket ma már maguktól értetődőnek tekint mindenki és amelyek nélkül az életet nehéz volna elképzelni. A világ haladását és az életkörülmények fejlődését azonban a legtöbb ember jóformán csak tudomásul veszi s csak ilyenkor, amikor valami nagy esemény történik, — mint Lindbergh repülése — kezd érdeklődni, mi is történik körülötte. Természetes, hogy az ilyen átlagember nagyon is hajlandó fantasztkumoknak hinni és amikor elkezdi azon gondolkodni, mi is lesz a fejlődés eredménye, azonnal csoda-dolgokról álmodozik, gondolkodó gépekről és más hasonlókról.

Annyi bizonyos, hogy például 1950-ben már legalább annyira megváltozik a világ körülöttünk, mint ahogy mi nézzük most a 90-es évek technikai vívmányait, de az is bizonyos, hogy a fejlődés meghatározott uton halad előre, amelyet a felfedezések és a tudomány szab meg. A világ képén a legnagyobb változást az ember kényelmére és a gyors közlekedésre irányuló intézmények adják meg. Hiszen 100 esztendeje még a 30 kilométeres óránkénti sebesség is szinte elképzelhetetlen valami volt és nincs 80 éve, hogy elismert orvosi szaktekinetiek vitatták, hogy a 80 kilométeres gyorsaságot az emberi szervezet nem bírja ki. Ma ez a „80 as tempó“ mindennapi az országutakon és a vasuton, sőt ugyiszólván mindenki azon iparkodik, hogy a közlekedés még gyorsabb legyen s szívesen fizetnek meg minden megnyert másodpercet.

Harminc évvel ezelőtt az amerikai szabadalmi hivatal kimondotta, hogy visszautasít minden olyan kérelmet, amely a „perpetuum mobile“-t, a „repülő gépezetet“ akarja megoldani. Az indoklás az volt, hogy mindkét probléma neveltséges és lehetetlen. A tudomány azóta megtanított bennünket arra, hogy ez a szó: „lehetetlen“ nagyon is veszélyes tétel, mert az emberi elme határait még korántsem ismerjük. Nem is tudom, van-e jogunk nevetni azokon a régi tudósokon, akik az emberi élet meghosszabbításának problémáján dolgoztak és higányból akartak aranyat csinálni, amikor már hétköznapi közömbösséggel vesszük tudomásul Voronoff professzor kísérleteit és amikor arra gondolunk, hogy ólommal pótoljuk az ezüstpenzt.

A merő technikai kérdések a szakemberek előtt már nem is annyira érdekeltők, afelelő már most erősen meg van győződve mindenki, hogy a legnagyobb könnyedséggel és biztonsággal fogunk repülni a világ minden tája felé, az sem kétséges, hogy a jövő gyors-repülőgépe a rakéta lesz és hogy a helicopter segítségével ott állunk meg a levegőben és azon a háztetőn szállunk le, ahol akarunk, sőt a drótnélküli erőátvitel kérdése is a közeljövő megoldott feladatai között lesz.

Mások a mi képzetelnk a kényelemtől, mint a régieké; dédapáink még isteni kényelemnek tartották az ókrösszekér-utazást, ma pedig a mindennapi utazóközönség sokkal nagyobb kényelemben és testi biztonságban teszi meg útját, mint annakidején maguk a királyok. Az emberek érdeklődésköre is egyre tágul, akik ma még csak Európa hírel után érdeklődnek, pár év múlva már rádió útján akarják hallani az egész világ ujdonságait reggeli kávéjuk mellett, az utazás pedig a világ legelre-

tettebb zugába sem lesz nagyobb esemény számunkra, mint dédapáinknak egy London—párizsi utazás. A jövő embere már különben sem fogja tulságosan igénybe venni a mai pompás autót utakat, hanem kis repülőgéppel kel utra, amelyet magas hatásfoku, könnyű és erős ötvözetből készült motor hajt, úgy hogy a repülés egyszerű és abszolút biztos közlekedési mód lesz. A mi életmódunk is jóval kényelmesebb lesz, mint a mai és nem fogjuk elveszteni közvetlenül a szén energiáját, hanem a melléktermékekből merített erőt közvetlenül szerte az országban.

Az 1950 es esztendő háziasszonya sem lesz a háztartás rabja, lesz ideje és alkalma gondolkodni s nem kell utána mosogatni menni. Hiszen még félszázada sincs, hogy a nők nevelését és szellemi képzését egyáltalában komolyan veszik, de a következő negyedszázad valóban a férfi méltó élettársává teszi őket. A fejlődés fokozatosan szabaddítja meg őket a háztartás gondjaitól s nem tartom lehetetlennek, hogy a tudomány megtalálja azokat a tőp'álékokat, amelyek speciálisan fejleszthetnek egy-egy agy-idegcsoportra. Mert nagyon valószínű, hogy teljesen más életmódra és táplálékra van szüksége egy gépésznek, mint például egy művésznek. Ami pedig ma még valószínűség, az 1950-ben már a való élet elengedhetetlen szükséglete lehet.

Az is bizonyos, hogy 1950-ben sokkal nagyobb lesz körülöttünk az elektromos berendezések szövevénye, az elektromos hullámok tökéletes pontossággal fogják „házhöz szállítani“ a kívánt képeket vagy hangokat, telefonálni pedig akár Ausztráliába is úgy lehet majd, akár a szomszéd házába. Sokszor hallottam, hogy már az eddigi haladást is sokan tulgyorsnak tartják és azon aggódnak egyesek, hogy az egész élet jóformán egy nagy technikai szerkezetté válik. Ez nem áll, mert hogy nevezhetők „gyors“-nak azt a technikai felkészültséget, amely a mesterséges fénynek még csak a két és fél százalékos hatásfokát tudta eddig produkálni és a legjobban megszerkesztett motoros járműveknél is a felhasználó üzemi-anyag energiájának nyolcvan százaléka veszendőbe megy.

Ha kissé ellentmondásnak tűnik is fel, mégis azt állítom, hogy az elmúlt években a feltalálók nem jutottak semmi nagyjelentőségű felfedezésre, de annál több eszközt juttattak a tudományos kutatók kezeibe s éppen ezért hiszem szent meggyőződéssel, hogy a következő félszázadban olyan csodálatos találmányokat kapunk, mintha valaki az antik világban találta volna meg a rádió nyitját.

Meg vagyok győződve, hogy akik ezeket a sorokat olvassák, azoknak tulnyomó többsége megéri még azt a kort, amikor Európából rövid kirándulásokat lehet tenni Tibetbe és Japánba, a légi közlekedés nemzetközisége meghozza az erősen leegyszerűsített nemzetközi nyelvet is, ami pedig az utazás kényelmét illeti, elektromossággal fűtött ruházat áll majd rendelkezésünkre az időjárás viszontagsággal elleni védekezéshez; a mindennapi életet csöveken fogják házhöz szállítani a termelőközpontból, akárcsak a mindennapi postát. Csak hevenyészve ismertetem itt néhány lehetőséget, de ezek mindegyike logikus következménye a már most is ismeretes találmányoknak és a mai technikai berendezéseknek, de a tudomány országutján halad előre az emberiség, ott pedig az út csak előre vezet. Tehát akár tetszik, akár nem, 1950-ben már a mi számunkra új világ és új életmód alakul ki

A. M.

A magyar-román birtokperек ügye a Népszövetség előtt

Genfi jelentik: A magyar-román birtokperек ismert ügyét, tegnap tárgyalta a Népszövetség tanácsa. A jogászok tanácsának előterjesztése után hosszas és kimerítő vita fejlődött ki, amelynek során különösen Apponyi Albert gróf felszólalása keltett nagy feltűnést.

A hozzászólások után, a tanács elfogadta a jogász-bizottság előterjesztését.

A londoni Daily Mail, szerint a tanács harmadik albizottságának, a magyar-román döntőbírósi perben kidolgozott jelentése Magyarországnak fényes er-

kölcsi elégtételt szolgáltat ugyan, a román-magyar agrárperek vitáját azonban nem oldja meg. Az agrárperek legfontosabb problémája a kompenzáció kérdése volt, amelyet a törvénytelenül lefoglalt magyar birtokok fejében kellene fizetnie a román kormánynak. Ezt a problémát azonban a jogi bizottság jelentése egyáltalán nem oldja meg.

A bukaresti Adeverul genfi jelentés nyomán azt írja, hogy a jogi szakértők, rendkívül heves vita után hozták meg a hármashatározat elé terjesztett indítványukat. A vitában a román álláspontot egyedül a lengyel szakértő helyeselte, a francia magatartása kezdetben bizonytalan volt, míg később Románia javára hajlott, Németország határozottan román-ellenes magatartást tanúsított. Anglia eleinte szintén a román álláspont ellen volt. Chamberlain legszívesebben azt látta volna, ha Magyarország és Románia kiegyeznek egymással, minthogy azonban a kiegyezés nem sikerült, Chamberlain mindenáron kompromisszumra törekedett.

Nyakkendőök

Óriási választékban hihetetlen olcsó áron BRAČA SCHÖNBERGER-nél, Novisad, Jevrejska ulica 6.

Egy hét

A választások hete, rendben, nyugalomban folyt le. A pártérviszonyok nem sokat változtak. Akár csak a választások előtt, ép úgy utána is a nagy pártok nem nyertek abszolút többséget, azért megint csak megmarad a régi koalíciós kormány. Telve van a politikai levegő ismeretlen nehézségekkel. A radikális párt a legnagyobb párt, hogyan fogja megoldani a nyugodt, eredményes kormányzást, azt majd talán a következő hét fogja megmutatni.

Repülőszerecséttenség nélkül már el sem lehet képzelni hetet. Az oceanrepülés egymásután szedi az áldozatokat, a Detroit büszkesége bevégezve a szárazföldi repülést, az ocean előtt megállt és bepakolva a gépet, hajon mennek haza a pilóták. Hercegnoviban öt derék pilóta veszítette életét. A levegő, úgy látszik, erősen védi a birodalmát a feltörekvő emberektől.

Botozás volt Szrbobranban és Bacsko-Gradistén. Nem lehet politikát bottal csinálni. Minden embernek szabad a meggyőződése azt nyilvánítani. Ha valaki az állam és a fennálló törvények ellen vét, úgy csak az államhatalom törvényei itélkezhetnek felette, de nem rendőr, helyi nagyság, legkevésbé bot.

Választásból választásba megyünk. Országos után községi. Megint urna elé kell, hogy álljanak a polgárok és most a maguk kis szűk birodalmában kell a maguk községéből, a község vezetőit megválasztani. A gummigolyóknak nincsen plihenésük, de vajjon meghozzák-e már egyszer a munkát, a szeretetet, a békét és nyugalmat az emberek között?

Az új hidhoz az új kész uton seregestől vándorolnak az emberek és mindenkit büszkeséggel tölt el az új mű, de a hidhoz érve, csak bizony a vágyaikat küldhetik át a jó péterváradai kis korcsmákba, mert még nem lehet átmenni. Péterváradon még nem készült el a hidfeljáró, de nem készült el a hid uttestének burkolata sem. Addig csak át kell néznünk a tulpartra.

KRONIKÁS

APOLLO szept. 19—20-án: Kutyamosó hadnagy ur!

(Deutschmeisterregiment No 4.) Vig katonai történet a régi bécsi időkben 7 felvonásban Főszerepben: Mary Kid és Paul Heidemann.

HIREK

1927. Szeptember 18. Vasárnap

Római katolikus: *József*. Protestáns: *Titusz*. Gör. kel.: (Szept. 5.) *Zakariás*. A nap kel 5 óra 30 perckor, nyugszik 5 óra 52 perckor. A hold kel 10 óra 44 perckor, nyugszik 2 óra 7 perckor.

Időjárás: (A petrovaradlni katonai meteorológiai állomás jelentése.) Az ország egyes helyein eső volt, a hőmérséklet emelkedett. A legmagasabb hőmérséklet Noviszádon (28 C°), a legalacsonyabb Szkoplyében (10 C°) volt. **Időjárás:** Változékony, borus, helyenként derült idő várható, az ország közepén esővel. A hőmérséklet kissé csökken Noviszádon nagyrészt borus idő lesz, kevés esővel. A hőmérséklet minimuma 14 C°, maximuma 25 C°.

— **Megválasztották a noviszádi városi takarékpénztár igazgatóját.** A noviszádi városi takarékpénztár igazgatósága pénteken ülést tartott, amelyen Grubetics Vasza, a „Srpska Trgovacka Banka“ eddigi osztályfőnökét választották meg a városi takarékpénztár igazgatójává. Az új igazgató tökéletesen beszéli franciát, németül, szerbül és magyarul. Ugyanezen ülésen Silić Vojislav a „Srpska Zadruzsna Banka“ eddigi könyvelőjét választották meg a takarékpénztár főkönyvelőjévé, pénztárosá pedig Popović Millvojt, a „Zadruzsna Banka“ volt pénztárosát.

— **A noviszádi örmény katolikus templom plébániája** ezennel hálás köszönetét fejezi ki nemessivű adományozóinak, Knippl György, Kara József, Babi István uraknak és többeknek, akik gyönyörű, négyhangú misecsengőt ajándékoztak a templomnak. Hálás köszönet mindannyiuknak! P. Dr. Menevisián Gábor, örmény katolikus plébános.

— **Ma este tartja hangversenyét Szénássy Karsci hegedűművész.** Hatalmas érdeklődés előzi meg városzerte a fiatal hegedűművész mai hangversenyét, amelynek sikere az előjelek után itélve óriási lesz. A közönség a korai ellenére feltűnő szimpátiával várja a kis művész fellépését, amely a műsor számait tekintve, a legmagasabb igényeket is ki fogja elégíteni. A műsor számai a következők: 1. Bach: 1. Sonata. 1) Adagio 2) Fuga 2. Mendelsohn: Op. 64. Koncert 1) Allegro Molto. 2) Andante. 3) Allegro vivace. 3. Hubay: Hejre Katl. Szűnet, Beethoven: II. Koncerto. 1) Allegro moderato. 2) Romance. 3) A la Zingara. 6. Pablo de Sarasate: Zigeunerweisen. A hangverseny ma este 1/29 órakor kezdődik a Beltéri Katolikus Kőr nagytermében, 15 dináros belépő díj mellett.

— **Konkordátum készül Magyarország és a Szentszék között.** Budapestről jelentik: Ernst Sándor pápai prelátus a keresztény gazdasági párt egyik vezetője nyilatkozott a lapoknak, amelyben azt mondta, hogy a maga részéről a magyar nemzet és a katolikus egyház érdekében is, az egyházi jogi kérdések legjobb megoldásának azt tartaná, ha Magyarország a vatikánal konkordátumot kötne.

— **Tengeri viharba került Ileana román hercegnő hajója.** Bukarestből jelentik: Ileana hercegnő csütörtök este egy bárkán kirándulásra indult. A vihar meglepte a kis hajót, amelynek egy német hajó sietett segítségére. Felvette a hercegnőt és kíséretét, akiket később egy ágyunaszád visszavitt a Fekete tenger partján fekvő Mamójába. A kirándulás így sikeresen végződött.

— **Meghívó.** Az „Ingenyenyér egyesület és Napközi-Gyermekotthon folyó hó 25 én vasárnap délelőtt 1/21 órakor az egészségügyi palotában tartja évi rendes közgyűlését, melyre t. tagjainkat tisztelettel meghívjuk. Az elnökség.

— **„Albus“ kézművészpazar minden háztartásban nélkülözhetetlen.**

— **A Kereskedelmi Ifjuság Noviszádon** ezennel közhírré teszi, hogy október hó 1-én megnyílik a ker. inasiskola. — **Beiratkozás** e hó 15—30 ig a ker. Ifjuság otthonában (Szerlicseva ul. 29).

Noviszád zenei szencziója Széndssy Karsci ma esti hangversenye a Katolikus Kőrben.

— **Nem sikerült a Xenia oceanrepülő kísérlete.** Megirtuk, hogy Mac Intosh angol pilóta pénteken Dublinból repülőgéppel felszállt, hogy átrepülve az Atlanti Óceánt, Newyorkba repüljön. A vállalkozás nem járt sikerrel, mert a repülőgép este hat órakor kénytelen volt kényszerleszállást végezni, az angliai Kerry grófságban. A pilóta és kísérője mindent megtett, hogy a Xeniat az Óceán fölé vigye, azonban a tengeren dühöngő vihar, a készüléket déli irányba terelte. A repülő kénytelenek voltak visszafordulni és Lybimion mellett leszállani. A leszállás minden incidens nélkül ment végbe.

— **Újabb halálos áldozatokat követelt a hőség Amerikában.** Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok keleti és középső államaiban uralkodó elviselhetetlen hőség egyre tart. Chicagóban a hóhullám halálos áldozatainak száma már harmincötte emelkedett.

ODEON szeptember 18-án

Francia attrakció!

A bűnös arany

Rendkívül érdekes, kalandordráma 8 felvonásban.

Elsőrendű szereposztás!

— **Eltemették Sztambulban, a halálos tengeri szerencsétlenség magyar áldozatát.** Sztambulból jelentik: Az elmúlt hét szombatián mint ismeretes, halálos szerencsétlenség érte a sztambuli magyar követség négy tisztviselőjét. A hivatalnokok csónakkirándulásra indultak, miközben a tengeren nagy vihar tört ki, amely a csónakot felborította és a benne ülő négy követségi tisztviselő a vízbe fullt.

— **A temetési bucsuzatoló miatt fogásba vetettek egy református lelkészt Romániában.** Kolozsvárról jelentik: Erdélyben Nagy Elek kisbani református lelkészt egy temetésen mondtól beszéde miatt, a román csendőrség letartóztatta és a sepsiszentgyörgyi szigurancára kísérte. Itt ötnapig fogvatartották, azután átkísérték a kolozsvári központi szigurancára. Erdélyben nagy felháborodással tárgyalták, a magyar pap ártatlan meghurcolását. *Széndssy Karsci művészi hangversenyt rendez ma a Katolikus Kőrben.*

— **Pótvalasztás Romániában lövöldözéssel és emberhalállal.** Bukarestből jelentik: Bals beszarabiai városkában, a tegnapi pótvalasztás folyamán véres összecsapásokra került a sor, a lakosság és a csendőrség között. A lakosság meg akarta rohmozni a választási helyiséget, mire a csendőrség sortűzzel válaszolt. Körülbelül 300 lövést adtak le, amelyek egy enbert megöltek, hatot súlyosan megsebesítettek. A könnyebben sebesültek száma harminc körül van.

— **Combinaison mosható selyemtrikóból Din. 118.—, reformnadrág Din. 74.— Klein Jenő üzleteiben: Novisad, Vel. Bečkerék és Senta.**

— **Jugoszlávia, Csehszlovákia, Lengyelország és Romania interparlamentáris szövetséget létesít.** Prágából jelentik: Október végén a Jugoszlávia, Csehszlovákia, Románia és Lengyelország parlamenti tagjaiból álló értekezlet új interparlamentáris szövetség létesítéséről fog tárgyalni, amelyhez a négy államon kívül, esetleg Belgium is csatlakozik.

Halló!

Ma, vasárnap lehet beiratkozni és tanulók felvétele egész nap ROSENBERG táncmesternél, Kralja Petra 23. I. em.

— **A noviszádi művészeti kiállítás sorsjegyhuzásának eredménye.** A tegnapi sorsbuzáson a következő számokat húzták ki:

44	6046	13297
249	7451	15224
1646	8575	15586
2444	9441	16036
2483	9494	16521
4540	10754	16542
4678	11703	17626
5276	12039	17629
5556	12086	18103
5932	12329	19046

Az elismert divat Poudre Mon Parfum Bourjois-Paris

— **Agyonlőtte a feleségét, mert nem egyezett bele a válásba.** Győről jelentik: Varju Lajos a felpéci Hangya vendéglő vezetője, tegnap a déli órákban Győr egyik utcájában két revolverlövessel lelőtte feleségét, született Kis Lidlát. Az asszonyt az első lövés hátulról érte, a másik a nyakán. Nyomban meghalt. Az ügy előzménye az, hogy a férfi válni akart a feleségétől, aki szerinte megcsalta őt. Az asszony nehézségeket gördített a válás elé. Ezuttal is éppen tárgyalásról jöttek, ahol az asszony makacssága miatt, ezuttal sem jutott előbbre a válás ügye. Tárgyalás után a férj találkozott feleségével. Az asszony elnevette magát, ami az amugyis felzúgott férfit annyira felbőszítette, hogy revolvért rántott a feleségére. A gyilkos férjet előállították a rendőrségen.

Ma Széndssy-hangversenye a Katolikus Kőrben.

— **Eddig száz tanut hallgattak ki a budapesti szénapanama ügyének zárt tárgyalásán.** Budapestről jelentik: Közel kéthete folyik a Margit-köruti honvédtörvényszéken az a nagyarányú bűnügy, amely szénapanama bűnügy néven vált ismeretessé. Szilágyi és Bihar hadbíró ezredesek mint ismeretes leköszöntek rangjukról, az egyik vádított Vécsey hadbiztos ezredes sorsa azonban ezzel a perrel dől el. A nagyarányú főtárgyalást közel kéthete folytatja a hadbírószék és eddig körülbelül 100 tanut hallgattak ki. A tárgyalás elejétől végig a nyilvánosság teljes kizárásával folyik. Előreláthatólag 24 ig befejeződik a tanukihallgatások és addig még 100 tanut hallgat ki a bíróság. A tanukihallgatások befejezése után esetleg a bizonyítás kiegészítésére kerül a sor, úgy, hogy a többnapig tartó perbeszédet is figyelembevéve legjobb esetben, a hónap végén hozhat a hadbírószék ebben a perben ítéletet.

Valódi bécsi gázkocsz

szobák fűtésére kapható csakis egyedárusítónál, **Krajačević fatelepen** Novisad. Telefon 21-65.

— **Másodszor nyílnak az orgonák.** Öregemberek mondása, hogy az orgonák őszi virágzása erősebb telet jelent. Az idén akkor erősebb telünk lesz, mert az orgonák másodszor is virágznak. Hasonlóképpen több gyümölcsfajta is virágzik másodszor, sőt a koránérő körtéfékon nemcsak virág van, hanem már kis körték is.

— **Szerémi tűzifa Stamler fatelepen olcsó napi áron.** Telefon 23-56. 1-3

— **Betelt a jugoszláv amerikai kivándorlók ez évi kvótája.** Az SHS királyság kivándorlási bizottsága értesíti az érdekelteket, hogy az 1926-27. évre előirányzott kvóta az amerikai kivándorlók részére teljesen betelt. Az előjegyzett kivándorlók valamennyien megkapták a vízumot az amerikai konzulátuson és így ebben az évben Jugoszláviából már nem lehet Amerikába kivándorolni.

— **Véres munkászavargások Oroszországban.** Varsóból jelentik: Minskben és Mohilevben pénteken véres munkászavargások voltak, amelyeknek az volt az oka, hogy az orosz szovjethatóságok bizonyos üzemekben megszüntették a nyolcórás munkaidőt. A munkások az utcai zavargások során összecsapásokba kerültek a miliciával, amely rálőtt a tüntetőkre. Több munkás meghalt és sokan súlyosan megsebesültek.

Brill

A cipőkrémek gyöngye

Ma délután 4 órakor:

Jedinstvo (Beograd)—Vojvodina
Barátságos mérkőzés

Karagyorgye pálya, bíró: Andrée

A noviszádi őszi futballkampány erkölcsi és anyagi sikere szempontjából nagyjelentőségű a ma délutáni Jedinstvo—Vojvodina mérkőzés. A noviszádi futballcsapatok, az indokolatlanul elnyújtott nyári pihenő miatt, az utóbbi mérkőzések során mérsékelt teljesítményt nyújtottak. A futballközönség körében általánosságban az a vélemény alakult ki, hogy a noviszádi csapatok játékában visszaesés következett be és ha ez a cseppet sem bizelgő vélemény, a szezon első mérkőzése során meg erősödik, úgy nemsok eredménnyel kecsegtet, az őszi mérkőzések erkölcsi és anyagi sikere.

A hosszú szünetelés után bizonyára nagy közönség keresi fel a ma délutáni mérkőzést és nagy baj volna, ha a közönség elégedetlenül távoznék a mai találkozóról. Mindenki tudja, hogy noviszádi győzelemre ma aligha lehet kilátás, de lelkes odaadó játékot joggal elvár mindenki a jól kipihent noviszádi futballistáktól. Ez a megállapítás nemcsak a mai mérkőzésre vonatkozik, hanem a kezdődő szezon minden egyes küzdelmére, mert csak így lehet remény arra, hogy a közönség újra a régi szeretettel keresi fel a noviszádi futballpályákat.

A NAK futballszakosztálya felkéri a következő játékosokat, hogy ma délelőtt fél 9 órakor a pályán megjelenjenek: Szentiványi, Matakovics, Zahorai, Heterle, Gyorgyevics, Alexi, Bertók, Tancos, Spiller, Schubert, Schäfer, Haller I., Platz, Martio, Róka, Biksic, Bózsics, Fodor, Német Pál, Német F., Juhász, Lerch II., Istók. Délután fél 2 órakor a Makkabi ellen a következő csapat áll ki: Percsi, Hoffmann, Neuwirt, Müller, Lemler, Fekete, Schalk, Fucsik, Szentiványi II., Haller II., Horváth, Felb.

Eljegyzés. Fehér György a NAK főtitkára eljegyezte Czoczek Mariska urleányt Sztáribecséről.

A Postás AK ma délután Torzsán, az alábbi összeállításban szerepel: Huszár, Alexy, Rogics, Novacsek, Kliss, Buray, Pastyán, Petrovics, Mikus, Gregec, Folkmann. A játékosok pontosan délután 1 órakor a pályaudvaron jelentkezni tartoznak a csapatvezetőnél. Az lb. csapat a Rádnicski tartalék együttesével játszik, az alábbi összeállításban: Hen, Bódy Sz. Hesz, Müller, Guttwein, Demmer, Szllágyi, Herczog, Szekeres, Bódy J. Bartha, Radoszavlyevica, Sztambolyeva. A játékosok reggel 8 órakor tartoznak a pályán megjelenni.

A ZsAK első csapata ma délután Temerinben mérkőzik. Az első csapat játékosai, délután egy órakor jelenjenek meg a klubhelyiségben.

Megérkeztek a legújabb formájú Bor-salino, Lincoln, Habig kemény és puhakalapok **Fuchs** férfidivatszpecialistánál (a kath. hitközség épületében.)

Estéit csak New-York-Tabarinban töltheti kellemesen. Remek táncok. Pašičeva u. 23.

NEVESSÜNK!

Mit látott Zoli a moziban?

A két éves Zolit elvitték moziba. Előzőleg megértették vele, hogy ott sötét van, nem szabad sírni.

Zolit mellénk ültették s élvezték Buster Keaton humorát.

A gyermek csöndben volt, meg se mukkant. Csak az előadás vége felé érdeklődött: — Anyus, mikor lesz már világos? Ránéztünk a gyermekre.

... Sapkája egészen az orráig le volt csuszva.

Fiu vagy lány?

A régi világban, ezélt 30 évvel, Trsztenán már együtt oktatták a fiukat a lányokkal. Ez azonban az idegen embernek nem tűnhetett fel, mert a lányok is Eton-frizurát viseltek, a fiuk pedig szinte empir-ruhában jártak, — cipőt is paradicsomi divatut hordtak. Üni, pad helyett fatökökön ültek s irni az ölkbe fektetett palatáblára irtak.

Egyszer benéz hozzájuk egy nyughatatlan vérű tanfelügyelő. Kérdi a mestert:

— Hány gyerek jár az iskolába?

— Fele gyerek, fele lány, — mondja a mester.

— Hol vannak a fiuk? — kérdi az inspektor.

— Itt, — volt a felelet.

— És a lányok?

— Azok is.

— És hogy tudja tanító ur, melyik a fiu és melyik a lány?

A tanító szó nélkül felállítja a gyermekeket és vezényel:

— Töröljétek meg az orrotokat!

Erre a fiuk kezüket az orrukhoz emelik, a lányok pedig szoknyájukhoz kapnak.

— Így! — adja meg végre a feleletet a mester ur.

1927 szeptember 17

A dinár árfolyamai

Budapest 10.03—10.09 (pengőben), Prágában 59.00—59.50, Bécsben 12.43.75—12.51, Berlinben 7.39.5—7.41.5, Triestben 32.20—32.40, Londonban 2.76.

Zürich

Páris 20.33, London 25.21.—, New-York 518.50, Brüsszel 72.20, Milánó 28.23, Amsterdam 207.78, Berlin 123.38, Bécs 72.20, Budapest 90.65, Szófia 3.75, Prága 15.37, Varsó 58, Beograd 9.13.—, Bukarest 3.21.—.

Noviszádi terménytőzsde

(Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai, új, 78—79 kg-os, d. k. kötés 295—300, bácskai, Tisza, 78—79 kg-os, duplikát kassza kötés 295—300, bánáti, buza, duplikát kassza kötés 290 295, szerémi, 78—79 kg-os, d. k. kötés 292.50—297.50. Rozs, bácskai, 72, 2%-os d. k. kötés 280—290. Árpa, bácskai, 65—66 kg-os, d. k. kötés 260 265. Szerémi, 65—66 kg-os, d. k. kötés 260-265, Zab, bácskai, d. k. kötés 200—202.50, szerémi, d. k. kötés 200—207.50. Tengeri, bácskai, d. k. kötés 192.50—195, bácskai, új, X-XI. d. k. kötés 175—177.50, bácskai, új, XII—I. d. k. kötés 180—182.50, bácskai, új, III—IV. d. k. kötés 205—207.50, bánáti, d. k. kötés 190-195, szerémi tengeri, a. k. kötés 192.50—195, bánáti, XII I. Vrsac vidéki d. k. kötés 180-182.5, Tisza, uszály, r. k. kötés 210—212.50,

szerémi, új, duplikát kassza kötés 192.50—195, szerémi, új, XII—I. dupl. k. kötés 180.—182.50. Buzalisz, bácskai, nullás gg. és g. d. k. kötés 427.50—440. bácskai, 2. sz. kenyérliszt d. k. kötés 407.50—415, bácskai, 5. sz. kenyérliszt d. k. kötés 380—390, bácskai, 6. sz. kenyérliszt d. k. kötés 327.5—337.5, bácskai, 7. sz. kenyérliszt d. k. kötés 270—280, bácskai, 8. sz. kenyérliszt d. k. kötés 210—220. Buza-korpa, bácskai, jutazsákban, d. k. kötés 172.50—175, szerémi, buza jutazsákban, d. k. kötés 172.50—175. B.b. bácskai, új, 2 százalékos, fehér, d. k. kötés 320—330. Irányzat: változatlan

Forgalom: 2 vagon buza, 2 vagon zab, 25 vagon tengeri, 3 vagon liszt, 1 vagon bab.

A noviszádi terménytőzsde múlt heti forgalma. Az összforgalom 303 vagon volt, ebből 39 vagon buza, 8 vagon zab, 215 tengeri, 18 liszt, 22 vagon korpa és 15 vagon burgonya. Ezenkívül 1.5 vagon buzát exekutív uton adták el. A buza ára a következő volt: bácskai 295—300, bánáti 290—295, szerémi 292.50—297.50 dinár. Zab, bácskai, 200—295, szerémi 205—207.50 dinár. Tengeri, bácskai, 192.50—195, bánáti 190—195, szerémi 192.50—195. Liszt, nullás g. 427.50—440, 2. számú 407.50—415, 5. számú 380—390, 6. számú 327.50—337.50, 7. számú 270—280, 8. számú 210—220, korpa 172—175, bab 325—350 dinár. Az irányzat a múlt héten tengeriben élénkebb, különben állandó volt.

A vasúti mizériák. A noviszádi terménytőzsde, kereskedelmi kamara, a közgazdasági érdekeltségek lépéseket fognak tenni, hogy a noviszádi pályaudvaron jelentkező anomáliákat megszüntessék. A noviszádi pályaudvar a mai nagy teherforgalomnak egyáltalán nem felel meg, mert néha 8—10 napig is kell várni a ki- és berakással, mert nincs hely. Vagon volna elég, de nincs rakodó hely, ami különösen most az őszi kampány idején érezteti hatását és okoz nagy károkat közgazdaságunknak. Hasonlóképpen fel fogják emelni tiltakozó szavukat a noviszádi kövezetvám ellen, amelyet túl magasnak tartanak.

Szülők figyelmébe!

Bécsben lakó noviszadi uricsalád teljes el-látásra elvállal mérsékelt árban fiatalembereket. Cim a kiadóban.

Ma vasárnap este nagy

szüreti mulatság

a CSOKOTTA vendéglőben. Elsőrendű vonószenekar és kitűnő italokról gondoskodva. Szíves látogatást kér

Herbszt Péter, vendéglős

Darányi-telep III. csop 233. (Zombori vonaltól balra.)

Épület-üvegezést

javitásokat, valamint mindennemű üvegezési munkát jutányosan vállal

Justus István üveges

Novi Sad, Futoški put 38.

• Táblaüveg minden méretben raktáron

Kirst-féle emeletes ház Verbász főuccáján

folyó hó 24-én délelőtt fél 9 órakor önkéntes árverésen eladatik.

Lakatosok, bádigosok

pléh munkára felvétetnek.

Sinka J.

Novisad, Zmaj Jovanovics 12.

A Judásokhoz

A választások napján sok magyar testvéremmel együtt én is szorongva lestem a választások eredményének publikálását s főként türelmetlenül és reményektől eltelve vártuk a nagyobb magyarlakta községek, mint Sztari Becsej, Temerin, Petrovoszelo s Szrbobran voksait, mert ezen községektől függött s az ő kezükbe volt letéve az itt lakó magyar testvérek sorsa és jövője.

Jól megfigyeltem a többi várakozó magyar testvérem arcvonásait, akik minden kétséget kizáróan bíztak a magyarságban és főként a felsorolt községek magyarjaiban, míg végre nagy ovációk közepette elhangzott a kíváncsi magyar gyerekek ajkairól örömteljesen: „Temerin”. Egy pillantás az eredményre s a legnagyobb megdöbbenés és csalódás ért bennünket, látom magyar testvéreim szomorú lehangolt arcát, szinte nem akarnak hinni szemeknek. — Egy őszfűtű testvér csalóka álomba ringatva magát, a könyörtelen valóval sehogyssem megbarátkozva vigasztalja a többieket s mondja: — „De hiszen — kérem — ez nem lehet, itt tévedésről van szó, biztosan összecserélték a számokat s a legmagasabb temerini szavazati szám a magyar pártnak szól!” Lassan azonban kitűnt a rideg való, a számok minden kétséget kizáró módon beszéltek, szinte kiabáltak, s keserű fájdalommal szívünk mélyén, csalódottan széjjelmentünk a becsei eredmény kifüggesztése után meg sem várva a többi községek eredményeit, mert már megrendült a bizalom a magyar testvérek összetartásában. Cserben hagytak a saját véreink, égett az arcunk a szégyenpirtól, szégyeltük a Judásokat.

Még egy visszapillantás a várakozó tömegre, látom a kíváncsi, zsenge magyar ifjúságot, amely álmában már magyar iskolákba járt, magyar kulturális és társadalmi közintézményekről ábrándozott, de im megreszketett a ceruza a kezükben, mellyel a választási eredményeket jegyezték, hogy otthon majdan örömmujongva számolhassanak be a többieknek, s csalódással ébredtek a szomorú valóra, hogy nincsen nekik mit jegyezni, nincsen nekik mit remélni, csufosan megtagadtak bennünket és még hozzá nem is idegenek, hanem a saját fajunk, a saját vérünk.

Említés nélkül ugyan ne maradjon az, hogy a választás végeredményében Sztari Becsej kivételével a többi magyarlakta községekben szép számban kapott a magyar párt szavazatot, szép számban akadtak igaz uton járó magyarok. De ez már csak enyhe vigasz a fájó seb.

Megtévelyedett Magyar Testvéreim, kik nem a magyar pártra szavaztatok, ki akarom itt mutatni nektek, mennyire ártottatok önmagatoknak, felsorolok nektek egypár tény és érvel, hátha belátjátok hibáitokat és okultok a jövőre vonatkozólag.

Kitérek a többi párt tagjainak uccai véleményére, melyeknek fültanuja voltam s melyek híven visszatükrözik, milyen elbírálás alá esnek az ő részükről a magyarok.

A szavazás eredménye még nincsen kifüggesztve, a kíváncsi embertömeg szorong az újságkiadóhivatal előtt, a magyar párt tagjai bizalommal s a győzelem reményében várják a híreket, ellenben a többi pártok tagjai nem biznak a magyarság győzelmében, mert szerintük a magyarság nem egységes, tudják azt, hogy a magyar nem összetartó, tudják azt, hogy a magyar holmi apró lényegtelen előnyökkel, egy pár kedves szóval, egy kézszerítással is el lehet tántorítani. Hallottam olyan megjegyzéseket is, hogy a magyarnak nincs meg a politikai érettsége, nincsen önállósága, mert, ha volna, úgy nem tolná más pártnak a szekerét, hanem tudná azt, hogy az ő helye egyedül csakis a magyar pártban lehet.

Lám, a német kisebbségektől már nincsen annyira elragadtatva az uralmon lévő pártok közvéleménye. Tudják róluk azt, hogy azoknak nem használ semmiféle ígéretés, azokat nem lehet lekenyerezni, megteveszteni. Azok tudják hol a helyük, hová kell szavazni-

niok. Összetartanak a végletekig és meg is van az eredménye.

Ilyen és hasonló nyilatkozatok hangzanak el a németekről, kifelé nincsenek róluk elismeréssel, de befelé megbecsülik a hűség és összetartásukat s kalapot emelnek előttük.

Veletek meg — eltévelyedett magyar Testvéreim — az történt, amint azt közvetlen a választás eredményének publikálása után a radikálisok és demokraták is egyöntetűen s helyesen megjegyezték, hogy a noviszádi kerületben a magyarok egy-egy képviselőt választottak meg a radikálisoknak és demokratáknak, maguknak azonban egyet sem.

Ez a rideg tény és valóság. A választások előtt a Délbácska benneteket magyar Judásokat eléggé felvilágosított, hogy milyen nagy kincs van a nemzetközi szerződésekből és az alkotmányban számotokra biztosítva, figyelmeztetett benneteket arra is, milyen veszélybe sodorjátok önmagatokat, ha ezen kincsek nem lesznek a parlamentben őrök, szószólói.

Most már nincsen semmi veszélyben, nem tudnak már megfosztani semmitől, már megtörtént akkor, amikor a golyódat nem a magyar párt urnájába ejtetted. Pedig a keserűesen, nehézségekkel kivívott szavazati jogok számarányához mérten a noviszádi kerületből két szószólója is kerülhetett volna be a parlamentbe, akik vállalva másokkal kivihattak volna nektek sok mindent.

Eltévelyedett magyar Testvérem, ki nem a magyar pártra szavaztál, azt fogod talán mondani: „Miért nem tettem volna helyesen? Kaptam szavazati jogot, kaptam — ha nem is másutt — de a falu végén a gödrökben (Szrbobrán) házhelyet, a főbíró ur is, a jegyző ur is barátságos volt hozzám, magyarul beszélt velem, miért ne legyek hálás hozzá, miért ne tolnám az ő pártjának szekerét?”

Nincsen igazad. Nem jó uton haladsz. Hallgass erre a pár szóra, védd jól a lelkedbe s tisztult aggyal gondold a következőkre:

Minden nemzet igyekszik a műveltségnek minél magasabb fokára jutni, ebben épügy fennáll a nemzetközi verseny, mint a kereskedelemben. A mi államunk is ennek a versenynek a résztvevője s minden lehetőséget megtesz, hogy e tekintetben lépést tartson s ahol netalán lemaradna, ott utolérje magát. Figyelj csak körül, a mi államunk mindenfelé az iskolák százait nyitotta meg, sőt tulbuzgóságában a kelletjénél is többet, úgyhogy ezekből kénytelen most számosat bezárni. Ennek azonban mi magyarok kevés hasznát látjuk, ezeket nem mi kapjuk. Igaz ugyan, hogy az iskolák a mi fiaink előtt nyitva állanak, de jórésze előtt csak úgy, ha előbb a magyar nyelvét megtagadják, mert ott csak az állam nyelvén tanulhat. Kérdelem már most, hogy tanulhat-e ott valamit, ha a nyelvet nem tudja. Tanulni talán fog nagyon sokat is, de tudni a végén nem fog semmit.

Hogy más nemzetekkel szemben vissza ne essünk, küzdenünk kell a következőkért:

1.) Magyar tanítóképzéskért. Magyar iskolák csak addig lehetnek, amíg magyar tanítók vannak. Ma még vannak a régi idők-ből, de ha azok elhalnak, nem lesz senki, aki magyarul tanítsa a gyermekeinket. Akkor azt a kevés magyar iskolát ami még van, lassanként tanerő hiányában be fogják szüntetni. Küzdenünk kell tehát egy magyar tanítóképző felállításáért, hogy megfelelő tanerő utánpótlásáról gondoskodva legyen.

2.) Magyar felekezeti iskolák és magyar hitoktatásért.

3.) Magyar közép és főiskolákért a magyarság számarányához mérten.

4.) A névelmezés eltörléséért. Mindenki szabadon választhassa meg az iskoláját.

A felsoroltak feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy lépést tarthassunk más nemzetiségekkel. Ezek a pontok mind bennfoglaltatnak a magyar párt programjában. Ha pedig nem támogatjuk a magyar pártot, soha nem fogunk elérni egyebet, mint ígéreteket, szép szavakat, de semmi ténylet. Ugy vagyunk ezzel, mint a

kereskedő a rossz adóssal. Hónapról-hónapra kap ígéretet, egyszer talán egy kis részlet-törlesztést, de végeredményben az adósságot a kétes követelések s utóljára a veszteség számlára kell elkönyvelni.

Édes magyar Testvérem, a Te helyed csakis a magyar pártban van, csakis az tudja a te ügyes-bajos dolgaidat eligazítani és annak a révén érvényesülhetsz és szerezheted meg mindazt, amire oly régen vársz.

A jelen választáson csakis a noviszádi kerületben indult a magyar párt önálló listával s vegyétek irányadónak Noviszád magyarságát.

Gondolhatod magyar Testvérem, hogy a noviszádi magyarok, akik mind széles-látkörű emberek, meg tudják ítélni, hol a helyük és melyik az az út, ahol a nemzetközi törvények és alkotmány szerinti jogokat kivihathatják. Csakis a magyar pártnál. A jelenleg uralmon levő párttól még a legelemibb dolgot — amiből a többinek kell kicsirázni — a választójogot sem kaptuk meg teljes egészében, noha azt többször is megígérték. Így nincsen semmi remény ahhoz sem, hogy a többi ígéreteket teljesítsék. Mind az, ami a magyarokra nézve sérelmes, az ő révükön született meg, s mindaz, ami jogosan járna, az önük akadt meg. Ha a magyar párt zászlója alá sorakoztatok volna mindannyian, példát véve a német kisebbségtől, több megbecsülésben részesültek volna az uralmon levő párttól. Látták volna az összetartást, ha kifelé nem is, de befelé elismerték volna ró-lunk, hogy számottevő tényezők vagyunk. Azt is merem állítani, hogyha néhány önálló szószólónk került volna be a parlamentbe, sok fájó seb gyógyulhatott volna meg. De így, kapunk talán néhány tapaszt a sebekre — ha kapunk — melyek időről-órára csillapítani fogják ugyan a fájdalmat, de a sebet meggyógyítani sohasem fogják, sajogni, fájni fog az mindaddig, míg öntudatra nem ébred minden igaz magyar.

Nem tudom elképzelni másként, bizonyára reszkedett a kezed s szégyelted magad magyar testvérem, amikor nem a magyar párt urnájába dobtad be golyódat s magyar ember létedre más pártra szavaztál. Most már biztosan furdal a lelkiismeret, hogy elárultad az igaz ügyet s a nehezen kijárt és megszerzett választójogodat oly könnyelműen elfecsérelted. Most bánkódhatsz már azon, hogy ezzel magad alatt vágtad el a fát: az itteni magyarság jövőjét, nem is beszélve arról, mennyi csalódást, fájdalmat és szégyent hoztál a többi józanul gondolkodó magyar testvéreidnek, akik igaz szímben látják és tudják, hogy nem a meggyőződés vezetett el az igaz utról, hanem meggondolatlanság, pillanatnyi érdek, megtévesztés, pár jó szó, abban a téves hitben, hogy ezekért hálával tartozol.

Ugy látszik nem ismerted a magyar párt igazi célját. A magyar párt nem akar kiváltságokat, sem kedvezményeket, csupán egyenlőséget, amit az alkotmány és törvény biztosít. Ezért nem kell senkinek sem hálálkodnod, ez jogosan jár. Miért kelljen ezért neked más szekerét tolnod?

Most előreláthatólag 4 évig nem lesz ismét alkalmad mostani hibádat jóvátenni. Ezen négy év alatt rá fogsz jönni eltévelyedett magyar testvérem, hogy mily igazam van, hogy négy év múlva is ott leszünk, ahol ma vagyunk, négy év múlva sem leszünk egyenlő jogu állampolgárok az uralmon levő pártiakkal szemben, álmunk álmok, az ígéretetek maradványok, a szebb és jobb jövőben való hit és remény messzebb, elérhetetlenebb lesz, mint valaha. Vajha adná a jó Isten, hogy ne legyen igazam s hogy ebben, nem pedig a saját véreinkben csalódjunk.

Igaz magyar.

Fehérnemű varrodámban

Kamenicska ucca 5. szám

alatt vállalok mindennemű női és férfi fehérnemű és menyasszonyi kelengyék teljes elkészítését helyben és vidékre is a legszolidabb árák

Palásthyné HERBST JÓZSA Noviszád

**JUGOSZLÁV BANK
R. T. ZAGREB**

folyósít
földbirtokra és városi házakra

**jelzálog
kölcsönöket**

100.000.— dinártól feljebb 10, 15 és 20 évre

A hitelt kereső levelezéshez csatolandók:

- 1.) a legújabb telekkönyvi kivonat,
- 2.) kataszteri birtokiv,
- 3.) az épületek tűzkár elleni biztosítási kötvénye.

2822-1-0

Az egész világon egyedülálló, szabadalmazott új, közhasznú, minden házban szükséges, olcsó cikk (Jugoszlaviai kizárólagos joggal) forgalomba hozásához finanszírozó vagy aktív tőkés társ keresetlik. Szükséges tőke: 100-150.000 dinár. Érdeklődők „Száz évben egyszer” jellegre irjanak a kiadóba. Minden érdeklődőnek válaszolok, ki pontos címét tudatja. 2627-1-0

Az állami osztálysorsjegyek
főelárusítóhelye

PAPP GYÖRGY

„MERKUR” Bank- és Váltóüzlet

Novisad, Kralja Petra 29.

Külföldre utazóknak valuták minden mennyiségben.

Gazdák!

Aki több termésre törekszik, okvetlen vegye meg a világ legjobb műtrágyaszóróját.

Megtekinthető és bővebb felvilágosítással szolgál a feltaláló

FUCHS KRISTOF, gépgyár, St. Vrbas.

Cement, Mész,
Reibsand, a legolcsóbb árban házhoz szállítva

Gausz János

Novisad, Futoški put 66. — Telefon 534.

NAGYFEJŐ KÉZIMUNKA ÜZLETE

NOVISAD, JEVREJSKA U. 9. SZ.

Előnyomda. Kézi és géphímző terem. Gomb-áthuzár. Nagy választék a legújabb függöny, Storr miljö, futó, ággyarnitúra, fehérnemű és a legdivatosabb ruhaminták előnyomtatása és hímzése, kézi és gépászur tűllhímzés, endlízés, díszpárna monrozás és perzsa szőnyeg nyírása (stuccolás.) Sport zászlók készítése. Teljes kelengyék készítése hozott anyagból is. Nagy választék kézi kiöplő csipkében és kézimunka kellékekben.

Julányos árak!

Pontos kiszolgálás!

NOVISADI TAKARÉKPÉNZTÁR

M. SZ.

NOVI SAD

JEVREJSKA UL. 14

Rendszeresített, apró megtakarítással heti 1 Din. részjegyenkénti befizetés mellett 4 év után jelentékeny tőkéhez juthat. Takarékbetétek kétszeres hasznót (kamatot) hoznak. Kivehető: felmondással, vagy pedig felmondás nélkül.

Lombard (zálog) osztályunk árura és mindennemű nem romlandó tárgyra kölcsönt folyósít, amivel mindenkinek az előre nem látott szükséglete esetén gyors segínyt nyújt. - Gyors segíly pedig kétszeres segíly.

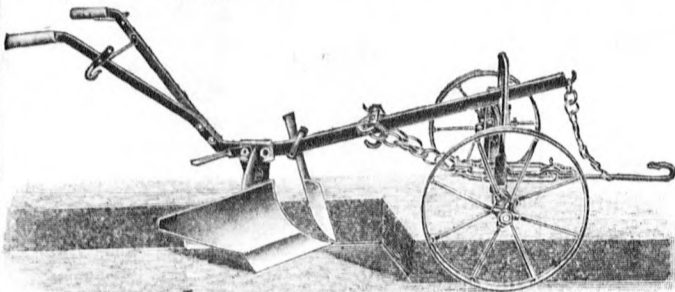
RUD. SACK mezőgazdasági gépgyár LEIPZIG-PLAGWITZ.

Az összes talajművelő eszközök, ugymint ekék, vetőgépek, kapáló ekék, boronák stb. traktor és igazüzemre. — Speciális traktor ekék és dupla tárcsás boronák, valamint az összes alkatrészek. Legújabb speciális komló és szőlőművelő eszközök. Gyári képviselet és lerakat:

Weigand & Co. Subotica

Paje Kujundžićeva ul. 4.

Telefon: 4-47.

75.2063

Ha olcsó ruhát akar varratni, úgy forduljon

Dénes szalonhoz

Novisad, Duna ucca 26. földszint

Ruha facon Din. 150-tól, kabát és kosztüm facon Dinár 250-től. — Ugyarott tanuló-leányok felvétetnek.

Pénztárnokot

állandó álláshoz keres

Novisadi Takarékpénztár m. sz.

Nyugalmozott tisztviselők és kereskedők előnyben részesülnek.

Ajánlatok eddigi működéséről és kaulcióképesség megjelölésével lehetőleg személyesen adandók át az igazgatósághoz. Novisad, Jevrejska ul. 14.

Irodai gyakornok,

érettségizett fiatalember, aki németül és szerbül is tud, kezdőfizetéssel azonnalra kerestetik. Írásbéli ajánlatot „Szorgalmas” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 2886-1-2

Válogatott, egészséges

Rózsaburgonya

kapható 50 klgr-os tételekben D. 190-ért, valamint sloveniai vöröshagyma. 50 klgr-os vételnél D. 270 házhoz szállítva.

Julio Bálint (Berger)

Novi Sad. Telefon 25-28.

ZONGORÁK és PIANINOK

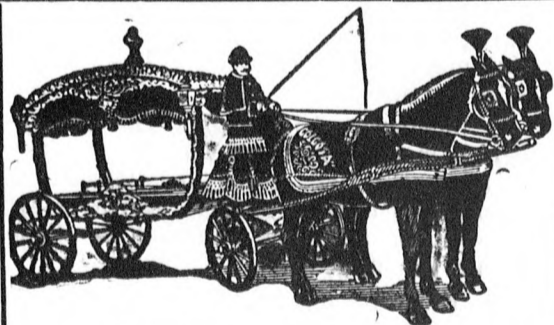
eliőrangu gyártmány nagy választékban

TRUPPEL BÉLA

hangszerkészítőnél Novi Sad, Dunavska ulica 17. és Željeznička ul. 31.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quintiszta hurokban. Eladás nagyban és kicsinyben. - Javításokat és hangolásokat elvállal. Lawn tennis raket eladás és raketjavítás

„GOLGOTA”

Temetkezési Vállalatom

bármilyen temetkezési ügyeket, valamint exhumálásokat, szállítást bármely vidékről (külföldről is) a legnagyobb figyelemmel és pontossággal a legszolidabb árak mellett eszközöl.

Id. Lenkey Imre, Novisad.

Uspenska u. 12 szám.

Kara József és Társa, Novisad Futoška ulica 48.

Az őszi és téli szezonra ajánlják női és férfi szövetekben, flanellekben, damasztokban, ugyszintén mindennemű és szélességű tiszta lenvászon és vászonáruban gazdagon felszerelt raktárunkat, szintugy ággyarnitúrákat, szőnyeget és paplanokat stb. stb. — Legolcsóbb árak! Elsőrendű gyártmányok, közvetlen beszerzés.

Az áru megtekintése vételkényszer nélkül. — Szolid, szabott árak.

„ALBUS“ szappan kitünő!

HIRDETÉSEK

Ócska fémet,

sárga rezet, vörös rezet, ólmit, cinket, rézforgácsot, alumíniumot, nikkelt, akkumulátor lemezek, akkumulátormosót, ólomhamut, öreg szódásfejeket, betűket minden mennyiségben vesz és a legmagasabb árat fizeti a „CALIN“ k. d. Zagreb, Mandaličina 1.

Kiadó ház, 2 szoba,

előszoba, konyha, speiz, mellékhelyiségekkel és kerítél havi 700 dinárért a Temerinikapunál. Érdeklődni lehet Slovačka 22. alatt.

2-3 Granik,

középnagy, kézi hajásra, azonnali megvételre kerestetik. — Cím: Ábrahám könyvkereskedésben. 2804-1-3

Varrónőknek árengedmény! Vidékiek előnyben!
Megnyílt az Első Novisadi Párisi Plissé és Tambur-Hímző Üzem
(Plissé és hímző specialista)

Készít: Géphímzést, tamborozást, kézi és gyöngyhímzéseket, Amerikai rendszerű alplissét, gouvret, gombhuzást, gépajórt, endlizést és madejrozást. Teljes párisi felszereléssel. A legújabb párisi, berlini és bécsi modellek. — Plissék már 30 dinártól kezdve. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve:

„Bristol plissé“, Gombosné Bün Juliska
Kralja Petra utca 7. (Georgievic-házban)
Pontos kiszolgálás! 2902-2 Olcsó árak!

Szerkesztésért és kiadásért felel
TOMÁN SÁNDOR

Kedvező részletfizetésre

fedezheti mindennemű RUHAZKODÁSI szükségleteit

Natan Weisz i Sin, Futoški put 44 sz.
Ügvejen a címre

Fiatal tisztviselő

szerb, német és magyar nyelvismerettel, gyors- és gépiró, azonnalra kerestetik. Irásbeli ajánlatok a fizetési igény megjelölésével

Bernold Szilveszter céghez,
Novisad. Sumadijska 14—18. intézendők.

Eladó 2 hordó 1926. évi szüretelésű jó minőségű szerémi

FEHÉR BOR

Streljačka (Lövész) ucca 36. szám.

Kereszthurosch Schweighoffer-zongora,

gyönyörű keményfa Buffet-szekrény, tükör háttalpal és márványpulttal (könyvszekrénynek igen alkalmas), üzleti berendezés, 2 új bicikli, emaillezott kályha, emaillezott gáz fürdőkályha, villanyluster, stb. stb. olcsó áron. Cím a kiadóhivatalban. 2903-1

Egy villanyzongora

100 darab kottával, 2 motorral és egy csukott Ford-autó nagyon jó állapotban eladó.
Cím: Beočin, Kantin.

Apró hirdetések

Egy szó 1 dinár, VASTAG BETŰ 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár

ELADÁS

Legjobb minőségű RÉZ-MOSÓÚST és KATLAN, PÁLINKAFOZO ŰSTÖK legnagyobb választékban MALOČIĆ VASO-nál Novisad, Kisačka u. 32. 17-1-0

Aki jól venni vagy eladni akar: HAZAT, TELKET, FÖLDET, forduljon bizalommal Forgalmi R. T. Novisad, Jevrejska 14. (Novisadi Takarékpénztár) Eladók szükség esetén ELOLEGET kaphatnak. 1967-1-25

ELADÓ egy komplett fűszerüzlet berendezés. Käfer, Darányi-telep 132/a (Božić-korcsma mellett.) 2842-1-3

ELADÓ UJ HÁZ teleppel a Kraxner-vendéglő közelében. Érdeklődni lehet Darányi-telep II. csoport 17. 2841-1-3

ELADÓ egy komplett tölgyfaháló és egy pár 8 hónapos malac. — Käfer, Darányi-telep 132-a, Božić korcsma mellett. 2870-1-3

Majdnem új SZOBAAJTÓ FÉLFÁVAL (tokkal) együtt olcsón eladó. Cím: Az Örmény templomban. 2856-1-3

Egy holdas SZÖLLŐ termése eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2876-1-2

3 CÉGTÁBLA, 1 iroda üvegfal. 1 régi íróasztal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2905-1-2

KIADÓ

KIADÓ nagyobb helyiség raktárnak, műhelynek vagy autó garáznak. — ELADÓ egy fekete fűjaker, nagy zsirhordók két lószerszám egy nagy tizedes mázsa. futaki ut 70. 2829 1-0

KIADÓ 2 szoba, fürdőszoba stb. okt. 1-re Cara Dusana ul. 17. 2789-1-2

BUTOROZOTT SZOBA két férfi részére kosztal kiadó. Safarikova 7. emelet. 2904-1-2

KÉT uccai SZOBÁS lakás kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2911-1

KÉTSZOBÁS konyhás lakás október 1-re kiadó. Magyar u. 41. 2909-1-3

Tizenöt méter hosszú HELYISÉG kiadó november 1-re és egy szoba 5 méteres október 1-re kiadó Uspenszka ul. 3. 2907.

BUTOROZOTT szoba előszobával Futoska utcán villamos megállónál azonnalra kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2966.

VENDÉGLŐ igen forgalmas helyen bérbeadó. Cím a kiadóhivatalban.

ÁLLÁST KERES

Ügyes FEHÉR és FEL-SÖRUHA varrónő és hímző nő jutányos áron munkát vállal. Cím Zrinyi Peter u. 24. sz. 2910.

HÁZMESTERNEK ajánlkozok gyermektelen kőműves fiatal házaspár. Cím a kiadóhivatalban. 2839-1-3

KIRAKATRENDEZÉST vállal bármily szakmából több cégnél okl kirakatrendező. Cím a kiadóhivatalban. 2862-1-3

DIPLOMÁS NYELVTANÁRNŐ francia és német órákat ad mérsékelt díjazás mellett. Eredmény garantálva. Cím a kiadóhivatalban. 2846-1-0

MÉRLEGKÉPES könyvelő a délutáni órákban vállal óra könyvelést is. Megkeresések Kardos hirdető vállalatához Novisad intézendők. 2917.

KERESLET

Ügyes LAPKIHORDÓ lehetőleg kerékpárral jó fizetéssel azonnal felvétetik „Morgenblatt“ szerkesztőségében Novisad, Laze Telečkog ul. 14. 2883

15-16 ÉVES FIU vagy leány azonnal felvétetik. Erdély cukorkaüzlet.

12-14 éves fiu KIFUTÓNÁK azonnal felvétetik. Schotten i drug cég-nél Novisad Jovana Szubotica ul. 9. 2885.

HÁZMESTERNEK fiatal gyermektelen házaspár azonnal felvétetik. Duna u. 8. 2871-1-2

HÁZASSÁG

NŐSÜLNŐ óhajt 30 éves keresztény kereskedő jól menő üzlettel cca 200 000 dinár vagyonnal. Nőül venne tisztességes magyar urilányt, ki legalább ugyanennyi készpénz vagyonnal rendelkezik. Fényképes leveleket a legteljesebb diszkréció mellett Radió Reklám Jugoszlávia Szubotica postafiók 48 címre kérem. 2899.

VEGVES

FAVAGÁST házaknál vállal motorfűrésszel ölenkint 60.— hasogatást 40.— dinárért Pároski Danilo, Novisad. Pirosi u. 20.

Elsőrangú HÁZIKOSZT kapható házon kívül is október 1-étől Njegoseva ucca 2. II. emelet. Érdeklődni lehet Özv. Schosbergernénál. 2901.

MEGBIZHATÓ osztály-sorsjegyelárusítókat keresek jutalékra. Tőkebefektetés, szakértelem nem szükséges. Kereskedők, trafikosok stb. sürgős ajánlatait kéri Gyetvai Lajos sorsjegyelárusító Băł-Topola. 2900

HIRDETÉSEKET felvesz a „Délbácska“ kiadóhivatala, Trg Oslobođenja 3. Wagner-palota, az udvarban balra. - Telefon 21-37.

Igen tisztelt vevőinkhez!

Tudomásukra adjuk, hogy központi eladási telepünk Jugoslávia részére

NOVISADON TEMERINSKA U. 1. SZ.

alatt megnyilt, ahová az összes érdeklődések is intézendők.

Tekintsék meg kiállítási csarnokunkat!

Összes gépeink alkatrészeiből nagy alkatrésraktár!

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth

Magyar Gépgyári Művek R. T.

Ezennel tudatjuk, hogy a világhírű

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY

MC CORMICK

mezőgazdasági gépgyár főképviseletét Jugoslávia egész területére átvettük.

Ezért **1927. október 1-től** fenti gyár gyártmányai u. m.

traktorok, motorok, aratógépek

és ezen gépek összes **alkatrészei kizárólag** általunk, vagy képviseteink útján szerezhetők be.

AUŠ I DRUGOVI K. D.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth

OSIJEK

Desatičina ul. 17.

NOVISAD

Temerinska ul. 1.

ZAGREB

Petrinska ul. 26.